

**VLAAMSE
GEMEENSCHAPSCOMMISSIE**

JONGERENPARLEMENT

Zitting 2007-2008

Extra nummer

INTEGRAAL VERSLAG

Vergadering van donderdag 21 februari 2008

OCHTENDVERGADERING

Jongerenparlement Donderdag 21 februari 2008

- De vergadering wordt geopend om 10u15

Deelnemende scholen:

- Europese school Brussel III Elsene
- Leonardo Lyceum Antwerpen – Campus Pestalozzi

- *Voorzitter: Hilde Vissers*

Voorzitter.- Hartelijk welkom op de zitjes van het Brussels Hoofdstedelijk Parlement. Vanochtend hebben jullie de pet van de kiezer opgezet en hebben jullie kunnen stemmen op verschillende lijsten. De uitslag van deze stemronde volgt straks. Het telbureau is volop bezig de stemmen te tellen en de zetelverdeling te berekenen.

Ik nodig jullie nu uit om voor een uurtje de pet van de politicus te passen. We gaan hier in het halfroond samen een debat voeren over verschillende agendapunten en er vervolgens ook over stemmen, zoals dat hoort in een parlementaire democratie.

Jean-Luc Vanraes, voorzitter van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie.- We organiseren een dag zoals vandaag omdat het één van de fundamentele taken van een parlement is om jongeren in te wijden in wat democratie eigenlijk betekent.

De politieke situatie in dit land is momenteel heel bijzonder: er wordt volop gedebatteerd. Maar wat opvalt, is dat alles zonder enig geweld gebeurt. Die houding heeft haar wortels in ons verleden. Met de Franse Revolutie werd aanvaard dat een meerderheid een minderheid kan binden. We beschikken nu over heel wat procedures om de minderheid afdoende te beschermen. Het belang daarvan is dat iedereen vrij zijn mening kan uiten en dat er ook tegenspraak wordt geduld.

Als parlementaire assemblee vinden wij het belangrijk dat jongeren hun ideeën kunnen uitwerken, erover kunnen debatteren en stemmen.

Ik wens jullie een vruchtbaar debat.

Voorzitter.- We gaan hier zo meteen niet alleen een debat voeren. We gaan ook over enkele voorstellen stemmen.

(De voorzitter geeft uitleg over de procedures, de stemapparatuur en de microfoons)

STEMRECHT OF STEMP LICHT

Voorzitter.- Het eerste punt dat op onze parlementaire agenda staat, gaat over stemrecht versus stemplicht. In ons land is er stemplicht. In andere landen, zoals Nederland en Frankrijk, is er stemrecht. Moet die stemplicht worden afgeschaft? Leidt stemrecht tot meer bewuste kiezers? En zijn verkiezingen waarbij slechts een deel van de bevolking komt stemmen, nog wel democratisch te noemen? Wat denken jullie daarover?

Commentaar van de parlementsleden

- Ik kom uit Nederland. In Nederland is er geen stemplicht. Ik vind dat fijn omdat ik op dit ogenblik onvoldoende weet over de Nederlandse politiek. Anders zou ik wel met overtuiging naar het stemhokje gaan. Als je niet voldoende op de hoogte bent, ga je beter niet stemmen. Als je gaat kiezen, moet dat bewust gebeuren.
- De stemplicht is een goede zaak. Door die stemplicht zijn we meer politiek geëngageerd. Dat is ook de reden waarom we vandaag hier zijn. Jongeren moeten meer politiek geëngageerd worden.
- Je kunt blanco stemmen. Stemplicht leidt dus niet automatisch tot meer politieke interesse.
- Stemplicht kan voor mij niet. Stemrecht maakt deel uit van de democratie. Stemplicht leidt tot proteststemmen.
- Stemplicht heeft zo zijn voordelen. Bepaalde bevolkingsgroepen zouden niet meer aan bod komen als er geen stemplicht was. Stemplicht houdt de “onbewuste” kiezers bovendien wakker.
- Ik kan me niet voorstellen dat veel stemmers consequent blanco blijven stemmen. Ooit zullen ze toch op een partij stemmen?
- 18 jaar is te vroeg om te gaan stemmen en zelfs om volwassen te zijn. Er zijn nog te veel zaken waarvan we geen benul hebben. De school moet nog meer politieke vorming geven, al moet ook het individu zelf de nodig inspanningen doen om zich te informeren. Via de media kan er heel wat gevolgd worden.
- Ik laat me niet beïnvloeden door de flyers en de propaganda die politieke partijen in de brievenbussen steken. Ik verkies informatie via de TV boven de publiciteit van de partijen. Waarom kan men niet zorgen voor een objectieve samenvatting van de pro’s en de contra’s van partijen, zoals die soms in de kranten verschijnt?
- Kan men op school nog meer doen? Hoever kan je hierbij gaan zonder de objectiviteit te schaden? Welke leerkracht kan volledig neutraal zijn? Volgens mij kan dat niet.
- Neutrale informatie over politiek kan op school moeilijk worden gegeven.
- Als leerkracht is het inderdaad moeilijk objectieve en neutrale informatie over partijen te geven.
- We hebben op school al verkiezingsprojecten georganiseerd. We vinden het belangrijk dat jongeren weten hoe de lijsten worden samengesteld, wat opvolgers zijn, hoe de zetels worden toegekend. Over de partijen moeten de leerlingen zelf informatie opzoeken.
- In de Europese school krijgen we algemene informatie over politiek, maar dat is niet relevant om in België te gaan stemmen.

STEMMING

- Het voorstel dat de stemplicht moet behouden blijven wordt **aangenomen** met 37 stemmen tegen 35 en 4 onthoudingen.

STEMMEN OP 16 JAAR?

Voorzitter.- Er werd net nog gezegd dat 18 jaar nog te jong is om te gaan stemmen. Anderen verdedigen de stelling dat jongeren al vanaf 16 jaar zouden moeten kunnen stemmen. En weer anderen willen de leeftijd om te gaan stemmen opnieuw op 21 jaar brengen. Wat denken jullie hierover?

Commentaar van de parlementsleden

- Vele jongeren in België blijven lang bij hun ouders wonen en denken te weinig na over zelfstandigheid. Daarom willen ze de leeftijd om te gaan stemmen uitstellen.
- Ik wil een verlaging van de kiesgerechtigde leeftijd. Ik vind wel dat iedereen een examen zou moeten afleggen om na te gaan of men voldoende zelfstandigheid heeft om te stemmen en dat het niet de stem van de ouders is die men vertolkt. Ik pleit dus niet voor een minimumleeftijd. Ook volwassenen moeten het examen afleggen al is het wellicht moeilijk om zo'n examen voor hen te organiseren. Het land zou dan intelligenter bestuurd worden. Waarschijnlijk zou dit de stempel ondemocratisch krijgen, al vind ik persoonlijk dat democratie niet het beste middel is om een land te besturen. Ik ben eerder voor een monarchie of aristocratie. Ik vraag me af of mensen die op een boerderij werken wel geïnteresseerd zijn in politiek, en bewust hun stem uitbrengen.
- De stemgerechtigde leeftijd moet omhoog. Op je 18^e kom je pas het leven binnen. Je mist nog ervaring om bewust te kunnen stemmen. Ik ben eerder voor een systeem van stemrecht op 18 en stemplicht op 21; dan krijg je 3 jaar tijd om wat ervaring op te doen.
- De jongen die pleit voor een monarchie of aristocratie wil terug naar het verleden en sluit een groot deel van de bevolking uit. Hij is erg elitair. Voelt hij zich beter dan de rest?
- Ik pleit inderdaad voor de goede, oude tijd van het cijnskiesrecht.
- De geschiedenis heeft bewezen dat oligarchie helemaal niet werkt: er zijn voorbeelden genoeg dat die oude tijden helemaal niet zo goed waren. Een stemexamen wijs ik in elk geval af. Wie heeft het recht om anderen te beoordelen over hun politieke ideeën?
- De invoering van het cijnsrecht zou de boeren net véél steminvloed geven want er zijn heel wat rijke boeren.
- Ik verontschuldig me bij de boeren. Ik wil niet laten uitschijnen dat ze niet kunnen nadenken over politiek. Een stemexamen moet geen ideeën beoordelen, wel moet er onderzocht worden of iemand al dan niet bewust naar de stembus gaat.

- Zo'n examen geeft een klein aantal mensen te veel macht, omdat ze de anderen mogen beoordelen op hun politieke rijpheid.
- Iemand die zijn ouders volgt, heeft daar misschien ook wel over nagedacht. Die heeft dan toch het recht om te gaan stemmen! Iemand stemrecht geven op basis van zijn intelligentie is trouwens discriminatie.
- Niet iedereen is gelijk en sommige mensen zijn beter dan andere mensen. Dat is gewoon zo. Daarom zou een stemexamen goed zijn. Je moet discrimineren want niet iedereen is gelijk.
- Er zijn veel soorten ideeën, ook foute ideeën. Er zijn dus filters nodig.
- Wat hier gezegd wordt is gevaarlijk. Dit is discriminatie.
- Discrimineren op intelligentie kan niet. Iemand die minder slim is of iemand met een handicap heeft ook het recht om te kiezen wie hem moet besturen. Het is heel gevaarlijk om mensen alleen op basis daarvan te beoordelen. Er zijn bovendien verschillende soorten intelligentie.

STEMMINGEN

- Het voorstel om een examen in te richten dat toelating geeft om te mogen stemmen wordt **niet aangenomen** met 13 stemmen tegen 55 en 8 onthoudingen.
- Het voorstel om stemplicht in te voeren vanaf 21 jaar en stemrecht vanaf 18 jaar wordt **aangenomen** met 62 stemmen tegen 11 en 3 onthoudingen.

JONGEREN EN BURGERZIN

Voorzitter.- We stappen nu over naar het agendapunt “Jeugdbeleid in Brussel en in Antwerpen”. Graag zou ik het onderwerp “Jongeren en burgerzin” op de debattafel leggen. We hebben onlangs de mp3-moord gehad op Joe Van Holsbeeck in het Centraal Station in Brussel. Er was de racistisch geïnspireerde schietpartij in Antwerpen. In beide gevallen waren de daders jongeren.

Zijn dit uitzonderingen? Is er een gebrek aan burgerzin bij de jeugd? Voelen jongeren zich verantwoordelijk voor hun omgeving? En hoe kan die verantwoordelijkheidszin nog worden aangescherpt?

Commentaar van de parlementsleden

- Ik vind het heel erg wat er in Antwerpen en in Brussel is gebeurd. Maar je mag de doorsnee jongeren niet vergelijken met de daders.
- Via het Internet zijn schietpartijen op school een trend geworden. Al die filmpjes worden getoond op YouTube en dat brengt sommige jongeren op ideeën.
- Er vindt een verschuiving plaats van normen en waarden. Respect maakt plaats voor ‘kom op voor jezelf’.
- Er vindt inderdaad een verschuiving plaats. Jongeren zijn veel brutaler en hebben minder respect. Maar je mag de gebeurtenissen in Brussel en Antwerpen niet veralgemenen. De meeste jongeren zijn zo niet.

- Er zijn steeds minder jongeren en steeds meer ouderen. Straks moeten de jongeren het pensioen van al die ouderen betalen. Daarom hebben ze ook minder respect voor hen.
- Ik denk niet dat de burgerzin achteruit gaat, maar wel dat er een verschuiving plaatsvindt. Heel wat nieuwe fenomenen kunnen nog niet worden geduid, en dat leidt tot verwarring. We gaan naar een maatschappij van 'ieder voor zich'. Er is minder samenhang omdat het zo goed gaat: we moeten voor niets meer samen strijden. En minder samenhang betekent meer conflicten.
- Er is meer angst in de samenleving: angst voor morgen, angst voor nieuwe dingen. Meer openheid voor elkaar en meer vertrouwen zouden dat probleem kunnen verhelpen.
- In deze samenleving is de druk erg groot geworden, en jongeren kunnen minder goed met die druk omgaan. Je moet dit of dat hebben (zoals een mp3-speler), en je moet dit of dat doen, anders ben je een *loser*. Als je vandaag niet presteert, is het je eigen fout. Niets ligt nog vast zoals vroeger. Die toenemende druk leidt tot verwarring en trauma's bij jongeren.
- Ook de globalisering speelt een rol. Om er in die grote wereld bovenuit te steken, moet je nu eenmaal meer aan jezelf denken dan aan de anderen. De burgerzin neemt niet af, maar we denken wel eerst aan onszelf.
- Er wordt té veel aandacht geschonken aan voorvallen zoals in Antwerpen en Brussel. De media leggen er enorm veel nadruk op waardoor die feiten worden uitvergroot. Maar er zijn inderdaad ook jongeren die niet kunnen omgaan met te veel vrijheid. Die zouden beter moeten worden gevolgd. Voor sommigen zou bijvoorbeeld een avondklok kunnen worden ingesteld.
- Er gaat vandaag te veel aandacht naar de rechten van de mensen. Maar mensen vergeten vaak dat er ook plichten zijn. Je kunt een eigen mening hebben, maar er moet wel respect blijven tegenover anderen. Er zijn campagnes nodig, op school en via de media, om dat respect voor elkaar te bevorderen.
- De wereld wordt steeds kleiner en we wonen steeds dichterbij elkaar. Daarom botsen waarden, maar ik merk toch een verbetering. Ik voel me veilig in Brussel. De problemen zijn zeker niet groter dan vroeger. De wereld wordt steeds meer een dorp waarin het veilig is om te leven.
- De oorzaak van de problemen ligt bij angst, en het is aan de mensen die angst voelen om er iets aan te doen. We moeten leren omgaan met angst. We mogen ons niet zomaar gewonnen geven en alles overlaten aan de overheid.
- De huidige problemen zijn niet het gevolg van angst. Als oorzaak zie ik eerder het feit dat sommige jongeren voelen dat ze macht hebben, en de zekerheid hebben dat hen niets kan overkomen. Ouders en overheid hebben steeds minder greep op jongeren die denken dat ze straffeloos regels kunnen overtreden. We moeten daarom veel strenger zijn voor mensen die de wetten overtreden.
- Strengere straffen zijn geen oplossing zolang er slechte gevangenisstraffen zijn in België.
- Zelfs als je levenslang krijgt, heb je nog meer luxe dan vele andere mensen in de maatschappij. Er moet vooral preventief worden opgetreden.
- Het is niet aan mensen die angst hebben om er iets aan te doen. Het zijn precies mensen die bang zijn, die vaak het slachtoffer zijn.
- De gevangenisstraffen zijn inderdaad niet zo goed in België. Maar naast gevangenisstraffen kan er ook gemeenschapsdienst worden opgelegd.

- Ik zou vooral zorgen voor meer banen. Als mensen een baan hebben, krijgen ze ook meer burgerzin.
- Preventie is de beste oplossing. Ook moeten jongeren, vooral allochtonen, voldoende kansen krijgen.
- Heel wat mensen voelen zich geïsoleerd. Ondanks alle moderne communicatiemiddelen is er te weinig sociaal contact. Kinderen praten niet meer met hun ouders. Ouders zouden meer tijd moeten maken voor hun kinderen en meer met hen moeten spelen.
- Maatregelen zoals het instellen van een avondklok, werken niet. Wie gaat dat controleren? Er zal altijd criminaliteit zijn. Een avondklok zal die alleen maar naar de dag doen verschuiven en dat zal het gevoel van onveiligheid nog verhogen.
- Ik ben het niet eens met het idee om strengere straffen te geven. Wie daarvoor pleit, beseft niet hoe erg opsluiting eigenlijk is. Maar ik zie zelf niet meteen een alternatief.
- Meer blauw op straat is geen goed idee. Ons land kan zo evolueren tot een politiestaat. Maar ouders moeten wél meer verantwoordelijkheid nemen bij de opvoeding van hun kinderen.
- Ons land is nog lang het kwaadste niet qua gevangenisinfrastructuur. Misschien kiezen sommige misdadigers ons land wel uit omdat de gevangenen in andere landen veel erger zijn.
- Er is ook nog een ander gevaar: de mensen gaan het recht in eigen handen nemen als ze denken dat de overheid niets doet aan de straffeloosheid van misdadigers.
- Celstraffen moeten strenger worden. De gevangenen mogen niet het gevoel krijgen dat ze in een hotel verblijven.
- Ik ben tegen strengere straffen. Te zware straffen leiden ertoe dat je de misdaad gaat banaliseren. Als een leerling op school te streng wordt gestraft, gaat die de bestraffende instantie niet langer ernstig nemen. Ik ben meer voor preventieve maatregelen.

STEMMINGEN

- Het voorstel voor meer controle met meer blauw op straat en meer camera's wordt **aangenomen** met 39 stemmen tegen 25 en 12 onthoudingen.
- Het voorstel om jongeren meer gelijke kansen en meer banen te bieden, wordt **aangenomen** met 50 stemmen tegen 21 en 5 onthoudingen.
- Het voorstel om strengere straffen uit te spreken tegen jonge criminelen wordt **aangenomen** met 40 stemmen tegen 26 en 10 onthoudingen.
- Het voorstel om meer aandacht te besteden aan de opvoeding en zo de burgerzin op te krikken wordt **aangenomen** met 57 stemmen tegen 10 en 9 onthoudingen.

Voorzitter.- Hartelijk dank voor dit woelige maar boeiende debat. Jullie waren schitterende parlementsleden. Een applaus voor jullie zelf. (*Daverend applaus*)

* * *